

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра теорії та історії соціології

Розробниця: Тетяна ЧЕРВІНСЬКА – к.соц.н., доцентка, доцентка кафедри теорії та історії соціології

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри теорії та історії соціології
Володимир СУДАКОВ
Протокол № 14 від «31» серпня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Глобалізація і гендер

для студентів

Схвалено науково-методичною комісією факультету соціології

Протокол від «31» серпня 2021 року № 1

Голова науково-методичної комісії Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 Соціологія
освітній рівень магістр
освітня програма Соціологія
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання денна
Навчальний рік 20__/20__
Семестр 4
Кількість кредитів ECTS 4
Мова викладання, навчання та оцінювання українська
Форма заключного контролю залік

Викладач: Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. (_____) «__» 20__ р.
(місяць, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. (_____) «__» 20__ р.
(місяць, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2021

1. **Мета дисципліни** – з'ясувати вплив глобалізаційних процесів на гендерні відносини в світі.

2. **Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:**

1. Вміти працювати з науковою літературою та першоджерелами
2. Володіти понятійним апаратом сучасної соціологічної та гендерної теорії
3. Володіти елементарними навичками аналітичних та пошукових методів соціологічної емпірики

4. **Анотація навчальної дисципліни:** Дисципліна спрямована на поглиблення знань, які стосуються наукового розуміння процесу глобалізації як найважливішої трансформаційної тенденції людства в її гендерному вимірі. В фокусі уваги знаходяться актуальні наукові дискусії щодо впливу глобалізації на гендерні відносини, соцістальний та глобальний гендерний порядок.

4. **Завдання (навчальні цілі):** спрямовані на формування компетентностей:

- СК01. Здатність аналізувати соціальні явища і процеси
- СК14. Здатність використовувати соціологічні теорії в науковій та професійній діяльності

Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знання сучасних наукових підходів до пояснення впливу глобалізації на гендерні відносини	Лекція, практичне, самостійна робота	Групові дискусії, контрольна робота	10
1.2	Знання особливостей сучасного етапу глобалізації, її закономірностей та суперечностей	Лекція, практичне, самостійна робота	Практичні завдання, контрольна робота	15
2.1	аналізувати зміст актуальних наукових дискусій щодо впливу глобалізації на гендерні відносини, соцістальний та глобальний гендерний порядок	Лекція, практичне, самостійна робота	Практичні завдання, контрольна робота, підсумковий проект	20
2.2	використовувати понятійно-категоріальний апарат соціології глобалізації для аналізу гендерних відносин	Лекція, практичне, самостійна робота	Групові дискусії, практичні завдання, контрольна робота	20
3	Демонструвати навички аргументованого представлення власної думки, компетентної та толерантної дискусії з опонентами	Лекція, практичне	Групові дискусії, практичні завдання	15
4	Здійснювати самостійно аналітичну, дослідницьку та пошукову діяльність	Самостійна робота	Практичні завдання, підсумковий проект	20

6. **Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання**

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	2.1	2.2	3	4
Програмні результати навчання						
PR01. Аналізувати соціальні явища і процеси, використовуючи емпіричні дані та сучасні концепції і теорії соціології						
PR15. Вміти використовувати соціологічні теорії в науковій та професійній діяльності						

7. **Схема формування оцінки.**

7.1 **Форми оцінювання студентів:**

- **семестрове оцінювання:**

1. Індивідуальна та групова робота на практичних заняттях: РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН2.2, РН3, РН4 – **50 максимальних/30 мінімальних балів**
2. Виконання контрольних робіт: РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН 2.2 – **30/18 балів** (2 роботи по 10 максимальних або 5 мінімальних бали за кожну)
3. Підсумковий проект: РН 1.2, РН1.4., РН 2.1, РН 2.2, РН3, РН4 – **20/12 балів**

- **підсумкове оцінювання:** залік.

7.2 **Організація оцінювання:**

1. Індивідуальна та групова робота на практичних заняттях протягом семестру з тем 1-9 – протягом семестру
2. Контрольна робота 1 з тем 1-5 – після теми 5
3. Контрольна робота 2 з тем 6-8 – після теми 8
4. Підсумковий проект з тем 1-9 – презентується на останньому практичному занятті теми 9

7.3 **Шкала відповідності оцінок**

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та практичних занять

№	Номер і назва теми	Кількість годин		
		лекції	практичні	самостійна робота
1.	Фемінізм та глобалізація	2	2	8
2.	Гендер, розвиток та глобалізація	2	2	8
3.	Глобалізація гендерних відносин та світовий гендерний порядок	2	2	8
4.	Глобалізація, гендер та ринок праці	4	4	12
5.	Гендерні проблеми глобальної економіки	2	2	10
6.	Глобалізація і політика гендерної рівності	2	2	10
7.	Гендерні глобальні актори та інститути	2	2	8
8.	Політики тіла: Насильство проти жінок та торгівля жінками	2	2	8
9.	Перспективи майбутнього. Презентація підсумкових проєктів	2	2	8
Всього		20	20	80

Загальний обсяг – 120 год., в тому числі:

Лекції – 20 год.

Практичні заняття – 20 год.

Самостійна робота – 80 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Бауман З. Глобализация. Последствия для человека и общества. - М., 2004.
2. Воронина О.А. (2010) Глобализация и патриархат URL: <https://iphras.ru/uplfile/philec/voronina/globalization-and-pa.pdf>
3. Мартен, Д. Метаморфози світу: Соціологія глобалізації / Домінік Мартен, Жан-Люк Мешжер, Філіп П'єр; Пер. з фр. Є. Марічева. - К.: Вид. дім «КМ Академія», 2005.- Частина 1, Частина 2.
4. Многоликая глобализация / Под ред. П. Бергера и С. Хантингтона; Пер. с англ. В. В. Сапова под ред. М. М. Лебедевой. – М.: Аспект Пресс, 2004.
5. Тернборн Й. Глобализация и нервенство: проблемы концептуализации и объяснения // Социологическая теория: история, современность, перспективы.- М., 2008.
6. Яковлева А. Глобализация сексуального насилия: от проституции к транснациональной сексуальной индустрии // Гендерные исследования. 2002. № 7–8. С. 226–245.
7. Ювченко А.И. Глобализация гендерных отношений: изучение перспектив формирования мирового гендерного порядка. Альманах современной науки и образования. – № 2 (81). – 2014. URL: https://www.gramota.net/articles/issn_1993-5552_2014_2_53.pdf
8. Keohan R. Reinventing Globalization to Reduce Gender Inequality. URL: <https://scholar.princeton.edu/sites/default/files/rkeohane/files/discordantcooperationgender.pdf>
9. Razavi S., Arza C., Braunstein E., Cook S., Goulding K. (2012) Gendered Impacts of Globalization Employment and Social Protection URL: [https://www.unrisd.org/80256B3C005BCCF9/\(httpAuxPages\)/6E16D1DC33F5D82BC12579D000478859/\\$file/Dfid%20paper.pdf](https://www.unrisd.org/80256B3C005BCCF9/(httpAuxPages)/6E16D1DC33F5D82BC12579D000478859/$file/Dfid%20paper.pdf)

Додаткова:

1. Бек У. Что такое глобализация? -М., 2001.
2. Вихтерих К. (2015) Сексуальные и репродуктивные права. URL: https://ru.boell.org/sites/default/files/christa_wichterich_sexual_and_reproductive_rights.pdf

3. Гендер, сексуальність і влада: квіруючі нормативності. Матеріали Міжнародної конференції (Харків, 2-4 травня 2014 р.) – Київ: Центр культурно-антропологічних студій, Представництво Фонду ім. Гайнріха Бьоля в Україні, 2014.
4. Гендерний журнал «Я». гендер і глобалізація. – №2 (33) – 2013. URL: https://ua.boell.org/sites/default/files/ya_233.pdf
5. Гендерные проблемы и развитие. Стимулирование развития через гендерное равенство в правах, в доступности ресурсов и возможности выражать свои интересы (2002). URL: <https://documents1.worldbank.org/curated/ru/139371468135956555/pdf/217761RU1Engendering0Development.pdf>
6. Гидденс Э. Трансформация интимности. Сексуальность, любовь и эротизм в современных обществах. - СПб.: Питер, 2004.
7. Глобальні модерності / за ред. М. Фезерстоуна, С. Леша, Р. Робертсона; пер. з англ. Т. Цимбала. К.: Ніка-Центр, 2008.
8. Домашнее насилие в Украине: досвід та настрої громадян. Результати дослідження 2021р. URL: https://uifuture.org/publications/domashnye-nasylstvo-2-mln-ukrayincziv-stverdzhuyut-shho-staly-zhertvamy-zhorstкого-povodzhennya-u-pobuti/?fbclid=IwAR16I_e5G-TCy1D9cEOyK1KjVcRjoA0f5xhTSMYgHhEjFmLf3DiuIXdmEVA
9. Дутчак О. Жорстка економія, гендерна нерівність та фемінізм після кризи: знецінення праці жінок і відмова держави. URL: <https://genderindetail.org.ua/library/suspilstvo/zhorstka-ekonomiya-genderna-nerivnist-ta-feminizm-pislya-krizi-znetsinennya-pratsi-zhinok-i-vidmova-derzhavi-134926.html>
10. Коннел Р. Гендер и власть: Общество, личность и гендерная политика. – М.: Новое литературное обозрение, 2015.
11. Мальшева М. М. Современный патриархат. Социально-экономическое эссе. М.: Academia, 2001.
12. Обізнаність та ставлення вчительської спільноти і батьків до комплексної сексуальної освіти. Соціологічне дослідження CEDOS, 2020. URL: https://cedos.org.ua/system/articles/pdfvs/000/000/446/original/sexual_education_ua_0.pdf?1606145254
13. Парфан Н. Старий патриархат, новий капіталізм: глобалізація інтимності та міжнародний шлюбний бізнес. – Спільне». – №6. 2013. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://commons.com.ua/uk/starij-patriarhat-novij-kapitalizm/>
14. Полякова И. Жизнь, деньги и любовь: постсоветские проститутки и их сутенеры в процессе транснациональной проституции. URL: <http://kcs.net.ua/gurnal/17/12.pdf>
15. Сурогатне материнство чи все-таки робота? URL: <https://genderindetail.org.ua/season-topic/feminism-in-detail/surogatne-materinstvo-chi-vse-taki-robot.html?fbclid=IwAR3jVjWKV01hZgpUgihVnEt7b8sRNRHxYpvAJQV48of5DgWMENmbVLYPcE8>
16. Фуко М. Наглядати й карати. Народження в'язниці – К.: Комубук, 2020.
17. Andrijasevic R. (2010) Migration, agency and citizenship in sex trafficking. *Migration, Agency and Citizenship in Sex Trafficking*.
18. Appadurai A. (2001) Grassroots Globalization and the Research Imagination. *Globalization* / ed. by Ajun Appadurai. Durham. P. 1-21
19. Connell, R. Masculinities and Globalization. *Men and Masculinities* (July 1998).
20. Greig A., Kimmel M., Lang J. Men, masculinities and Development: Broadening Our Work Towards Gender Equality URL: https://www.researchgate.net/publication/246771572_Men_Masculinities_Development_Broadening_Our_Work_Towards_Gender_Equality
21. Kerr J., Sweetman C. (2003) Women Reinventing Globalisation. <https://oxfamilibrary.openrepository.com/bitstream/10546/121452/1/bk-women-reinventing-globalisation-101203-en.pdf>

22. Kimmel M. (2002) Global Masculinities: Restoration and Resistance. *A Man's World: Changing Men's Practices in a Globalized World*. P. 21-37.
23. Moghadam V.M. Gender and Globalization: Female Labor and Women's Mobilization. *Journal of World-Systems Research*, vol. V, 2, p.367-388.
24. World Survey on the Role of Women in Development: Globalization, Gender and Work (1999).
URL: http://www.caribbeanelections.com/eDocs/development_reports/wid_1999.pdf

10. Додаткові ресурси:

1. The European Institute for Gender Equality <https://eige.europa.eu/>
2. Global Fund for Women <https://www.globalfundforwomen.org/>
3. Gender and Climate Change <https://www.undp.org/publications/gender-and-climate-change>
4. UN Women <https://www.unwomen.org/en>